

THE ANALYSIS OF THE SUBSIDIES TO ECOLOGICAL PRODUCTION IN YEARS 2004-2006 IN POLAND

Summary

The Act of ecological agriculture of April 20th, 2004 (Law Gazette no 93, p. 898 with amendments) determined subsidies for co-funding the costs of farm inspection for the agricultural producers. In 2006, 8787 ecological producers received 4788400 PLN to co-fund the inspection. Since 2004, after Poland's access to EU, the ecological agriculture has been receiving support within the agricultural-environmental programmes, the Plan for the Development of Rural Areas (PROW 2004-2006). The producers could make use of eight ecological packages (SO2 a01, SO2 a02, SO2 b01, SO2 b02, SO2 c01, SO2 c02, SO2 d01, SO2 d02). The area of ecological cultivations increased from 68270.19 ha in 2004 to 196203.52 ha in 2006, so it rose by 287.7%. The structure of the ecological packages in the analysed years was subject to changes. The area of ecological orchard increased the most, namely seven times. The ecological producers received 34929 th. PLN in 2004, while in 2006 - 119574 th. PLN (increase by 342.3%). The structure of the subsidies paid to the farmers in 2004-2006 was very characteristic – subsidies to packages SO2 01 and SO2 02 (agricultural cultivations) decreased, SO2 b0, SO2 b02 (permanent green usable land), while subsidies to orchards increased. In 2006 the share of subsidies to orchards amounted to 38.8% in the structure of the subsidies in total. In years 2004-2006 the number of ecological farms in Poland increased from 3765 to 9194. In 2005 the agricultural-environmental package was made use of mostly by the farmers from the following provinces: podkarpackie, małopolskie, mazowieckie, lubelskie. It was the least popular with the farmers in the provinces: łódzkie and śląskie. In the following year, 2006, the dynamics of joining the ecological package was much lower. In the provinces: lubuskie and podkarpackie, 150 producers joined the package. The ecological agriculture package is joined mostly by small farms, up to 5 ha (about 25% of the registered farms) as well as between 5-10 ha (from 24.1% to 26.6%), depending on the year. In the area group from 10 to 20 ha, 20% of farms have decided to join the package.

ANALIZA DOPLĄT DO PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ W LATACH 2004-2006 W POLSCE

Streszczenie

Ustawa o rolnictwie ekologicznym z dnia 20 kwietnia 2004 (Dz. U. Nr 93, poz. 898 z póź. zm.) określiła dla producentów rolnych dotacje na dofinansowanie kosztów kontroli gospodarstw. W 2006 r. producenci ekologiczni w liczbie 8787 otrzymywali 4788400 PLN na dofinansowanie do kontroli. Od 2004 r. po przystąpieniu Polski do UE rolnictwo ekologiczne otrzymuje wsparcie w ramach programów rolno środowiskowych, wdrażanych w ramach Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2004-2006). Producenci mogli skorzystać z ośmiu wariantów ekologicznych (SO2 a01, SO2 a02, SO2 b01, SO2 b02, SO2 c01, SO2 c02, SO2 d01, SO2 d02). Powierzchnia upraw ekologicznych z 68270,19 ha w 2004 r, wzrosła do 196203,52 ha w 2006 r., czyli wzrost o 287,7%. Struktura pakietów ekologicznych w analizowanych latach ulegała zmianie, najczęściej, bo siedmiokrotnie wzrastała powierzchnia sadów ekologicznych. Producenci ekologiczni otrzymali w 2004 r. 34929 tys. PLN, a w 2006 r. 119574 PLN (wzrost o 342,3%). Struktura wypłaconych dopłat w latach 2004-2006 była bardzo charakterystyczna – ulegały zmniejszeniu dotacje do pakietu SO2a 01 i SO2 a 02 (uprawy rolnicze), SO2 b01, SO2 b02 (trwałe użytki zielone), a wzrastały dopłaty do sadów. W 2006 r. udział wypłacanych dotacji do sadów w strukturze całkowitych dotacji wynosił 38,8%. W latach 2004-2006 liczba gospodarstw ekologicznych w Polsce wzrosła z 3765 do 9194. W 2005r. do pakietu rolnośrodowiskowego najczęściej producentów rolnych przystąpiło z woj. podkarpackiego, małopolskiego, mazowieckiego, lubelskiego, a najmniej w woj. łódzkim, śląskim. W roku następnym, czyli 2006, tempo przystąpienia do pakietu ekologicznego było znacznie mniejsze, a w woj. lubuskim i podkarpackim przystąpiło po 150 producentów. Do pakietu rolnictwa ekologicznego przystępują przede wszystkim gospodarstwa małe do 5 ha (ok. 25% liczby zgłoszonych gospodarstw) i od 5 do 10 ha (od 24,1% do 26,6%) w zależności od roku. W grupie obszarowej od 10 do 20 ha swój akces zgłosiło ok. 20% gospodarstw.

1. Wstęp

W latach 2004-2006 w Polsce obserwuje się bardzo dynamiczny wzrost liczby gospodarstw ekologicznych. W 2004 r. łącznie liczba gospodarstw posiadających certyfikat oraz będących w formie przestawia się wynosiła 3760, a powierzchnia upraw ekologicznych osiągnęła wielkość 68270 ha, a w roku 2006 liczba gospodarstw wzrosła do 9194 a powierzchnia upraw ekologicznych wynosiła 196202 ha. W tab. 1 przedstawiono dynamikę gospodarstw w latach 1999-2007. Liczba gospodarstw w tym okresie wzrosła prawie 20-krotnie, porównu-

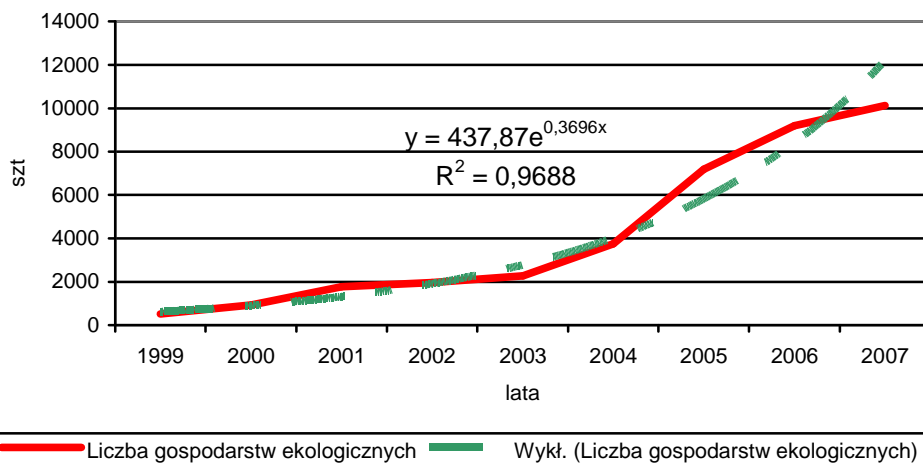
jąc wzrost liczby gospodarstw w latach do roku poprzedniego, to najwyższy przyrost miał miejsce w 2005, 2001 i 2000. Średnioroczne tempo przyrostu gospodarstw ekologicznych w tym okresie wynosiło 1263. Na rys. 1 przedstawiono trend liczby gospodarstw ekologicznych.

Producenci ekologiczni zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymali w 2004 r. do produkcji ekologicznej dopłaty w kwocie ok. 35 mln zł, a w 2006 r. ok. 120 mln zł. W niniejszym opracowaniu poddano ocenie strukturę dopłat do upraw ekologicznych w układzie przestrzennym, czyli w województwach w trzyletnim okresie.

Tab. 1. Dynamika liczby gospodarstw ekologicznych oraz średniej powierzchni
 Table 1. Dynamic of number and average surface of ecological farms

Rok	Ilość gospodarstw ekologicznych			Średnia powierzchnia gospodarstw ekologicznych
	szt	dynamika		
		rok 1999 = 100%	rok poprzedni = 100%	
1999	513	100	x	13,0
2000	948	185	195	12,3
2001	1787	348	189	19,6
2002	1977	385	111	22,2
2003	2286	445	116	21,8
2004	3760	735	164	22,5
2005	7183	1400	191	20,38
2006	9194	1792	128	21,34
2007	10135	1976	110	.

Źródło: obliczenia własne

Rys. 1. Trend liczby gospodarstw ekologicznych
 Fig. 1. Trend of number of ecological farms

2. Metodyka badań

Materiały źródłowe do badań pochodzą ze źródeł wtórnych, a były nimi: Raporty o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2005-2006 z Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz opracowania literaturowe. Materiał liczbowy został opracowany za pomocą metod statystycznych takich jak: najmniejszych kwadratów oraz metody określania dynamik. Czasookres pracy dotyczy lat 2004-2006. Wyniki badań przedstawiono w formie tabelarycznej, na wykresach i mapach.

3. Wyniki badań

Podstawowym aktem prawa w Polsce regulującym zasady rolnictwa ekologicznego jest ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz.U. Nr 93, poz. 898 z póź. zm.) oraz uzupełniające regulacje prawne:

- Rozporządzenie MRiRW z 17 lutego 2005 r. w sprawie wzoru formularza wykazu producentów podlegających kontroli upoważnionej jednostki certyfikującej (Dz.U. z 2005 r. Nr 34 poz. 312);
- Rozporządzenie MRiRW z 13 października 2004 r. w sprawie wzoru formularza wykazu producentów, którzy spełniali wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym (Dz.U. z 2004 r. Nr 232 poz. 2336);

- Rozporządzenie MRiRW z 01 lipca 2004 r. w sprawie określania jednostki organizacyjnej kwalifikującej nawozy lub środki poprawiające właściwości gleby do stosowania w rolnictwie ekologicznym oraz prowadzącej wykaz tych nawozów i środków (Dz.U. z 2004 r. Nr 164, poz. 1720);
- Rozporządzenie MRiRW z 01 lipca 2004 r. w sprawie określenia jednostki organizacyjnej kwalifikującej środki ochrony roślin do stosowania w rolnictwie ekologicznym oraz prowadzącej wykaz tych środków (Dz.U. z 2004 r. Nr 164, poz. 1719).

W Polsce działa siedem upoważnionych jednostek certyfikujących (UJC). Kontroli dokonują inspektorzy, których w 2006 r. było 190. Najwięcej kontroli wykonali w 2006 r. inspektorzy Ekologizacji PTRE, bo aż 37,5%, Agro Bio Test 22,3% oraz 12% Bioeksport.

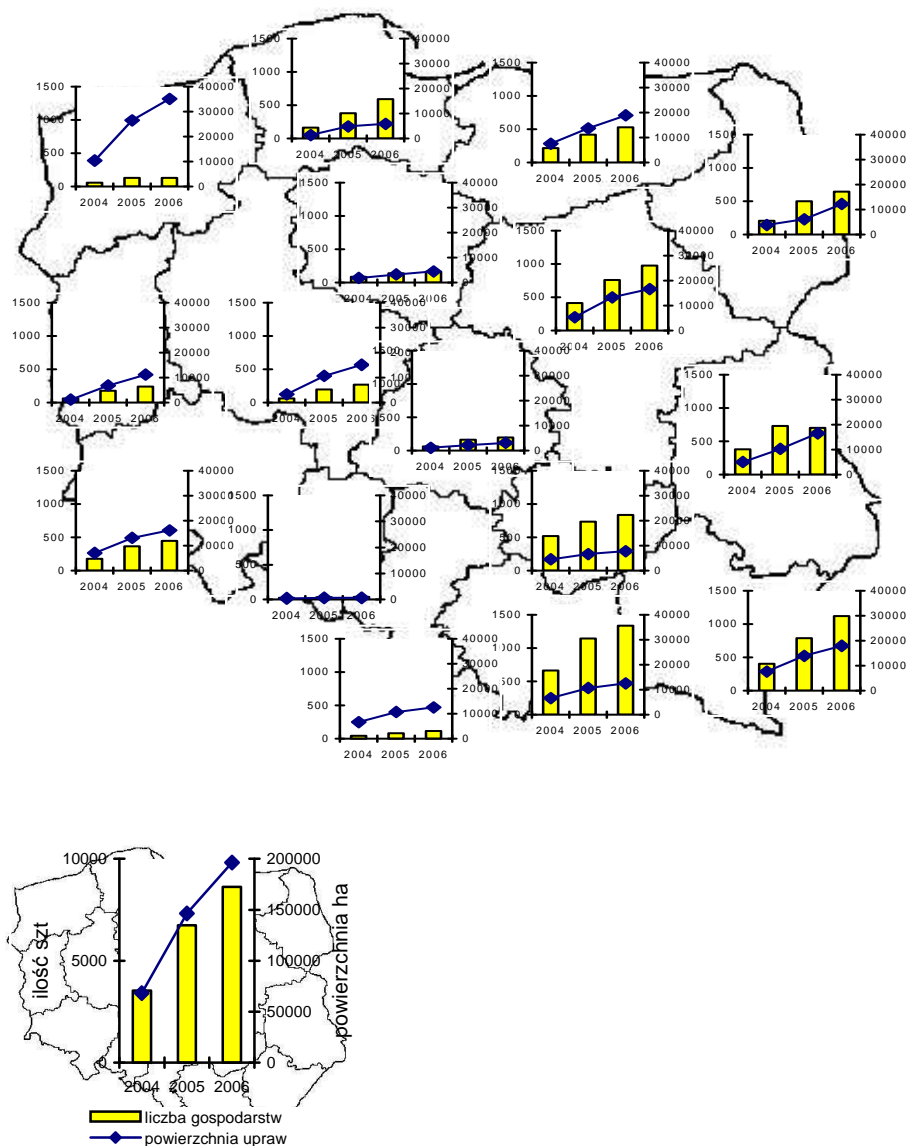
Rolnicy ekologiczni w naszym kraju od 1999 r. korzystają z dopłat do powierzchni upraw ekologicznych. Do 30.04.2004 r. dopłaty te były wypłacane z budżetu państwa, a od przystąpienia do UE, rolnictwo ekologiczne wspierane jest dotacjami w ramach programów rolnośrodowiskowych - Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW – 2004-2006). W ramach tego programu rolnictwo ekologiczne zostało objęte pakietem działań o kodzie SO2, które składało się z ośmiu wariantów.

Tab. 2. Warianty pakietu rolnictwa ekologicznego w latach 2004-2006

Table 2. Variants of ecological agriculture package in the years 2004-2006

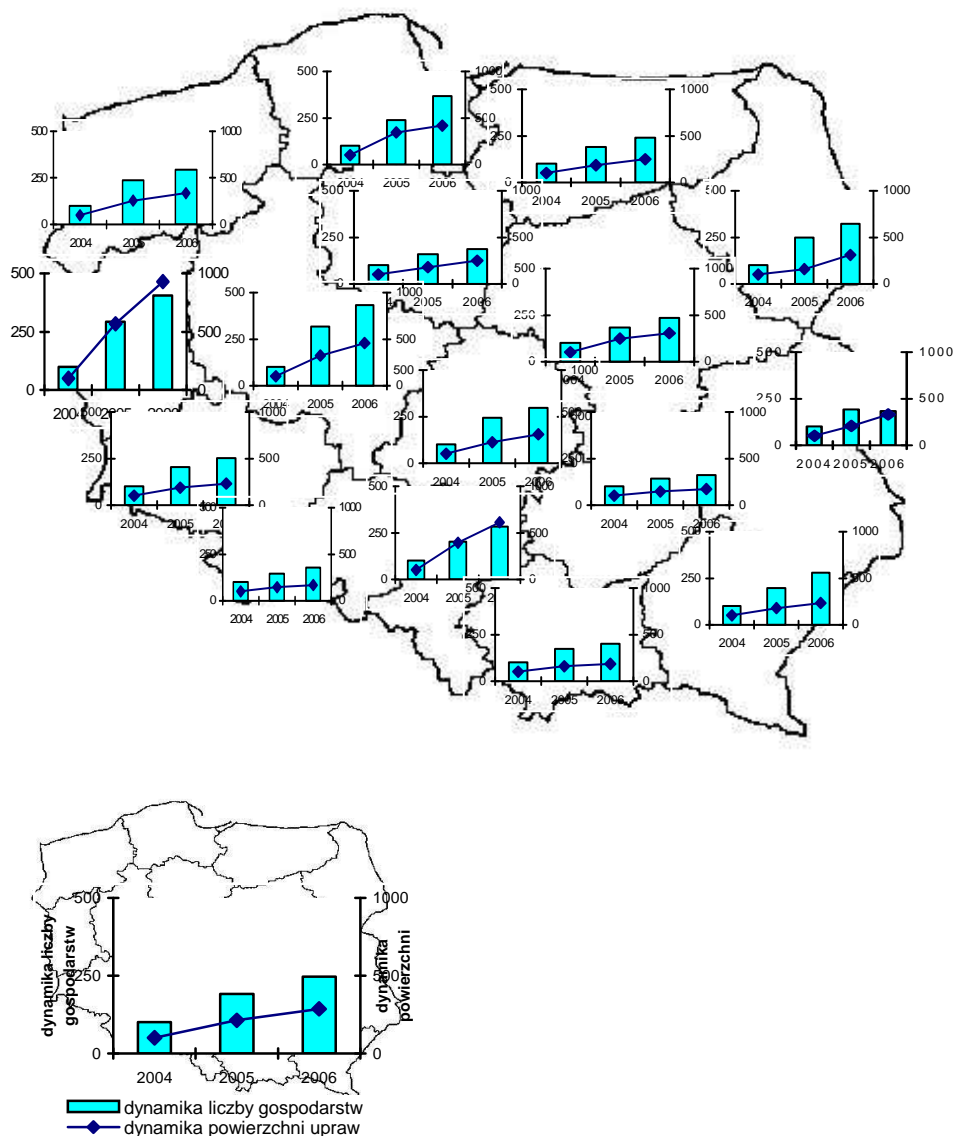
Kod pakietu	Nazwa wariantu	Kwota dotacji zł/ha
SO2 a01	Uprawy rolnicze bez certyfikatu	680
SO2 a02	Uprawy rolnicze z certyfikatem	600
SO2 b01	Trwałe użytki zielone bez certyfikatu	330
SO2 b02	Trwałe użytki zielone z certyfikatem	260
SO2 c01	Uprawy warzywnicze bez certyfikatu	980
SO2 c02	Uprawy warzywnicze z certyfikatem	940
SO2 d01	Uprawy sadownicze w tym jagodowe bez certyfikatu	1800
SO2 d02	Uprawy sadownicze w tym jagodowe z certyfikatem	1540

Wprowadzenie programów rolnośrodowiskowych w ramach PROW w latach 2004-2006 spowodowało wzrost zainteresowania producentów rolnych pakietami ekologicznymi, a szczególnie wariantami TUZ (SO2 b) oraz upraw sadowniczych (SO2 d). Na rys. 2 zobrazowano różnicowanie przestrzenne liczby gospodarstw i wielkości powierzchni upraw ekologicznych w latach 2004-2006. Najwięcej było gospodarstw ekologicznych spośród wszystkich województw w woj. małopolskim zarówno w pierwszym jak i w ostatnim roku analizy. W 2006 r. liczba gospodarstw podwoiła się i stanowiła 15,5% udział w gospodarstwach ekologicznych Polski. Drugim województwem o znaczącym udziale gospodarstw ekologicznych było woj. podkarpackie (13%), w którym wskaźnik dynamiki był wyższy o 80% w porównaniu z woj. małopolskim.

Źródło: opracowania własne na podstawie Raportu o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2005-2006

Rys. 2. Liczba gospodarstw ekologicznych i powierzchnia gospodarstw w poszczególnych województwach
Fig 2. Number of ecological farms and their surface by voivodeship

Źródło: opracowania własne jak rys 2

Rys. 3. Dynamika liczby producentów ekologicznych i dynamika powierzchni upraw ekologicznych w latach 2004-2006
 Fig. 3. Number of ecological producers' dynamics and ecological cultivation surface's dynamics in the years 2004-2006

Najwyższym wskaźnikiem dynamiki wzrostu liczby gospodarstw ekologicznych w okresie 3 lat charakteryzowały się woj.: wielkopolskie, lubuskie, pomorskie, podlaskie, zachodnio-pomorskie i łódzkie (rys. 3).

Podstawą naliczania dopłat do produkcji ekologicznej w Polsce była wielkość powierzchni upraw ekologicznych. W 2004 r. powierzchnia wynosiła 68270,17 ha, a w latach następnych powiększała się i tak w 2005 r. wzrost osiągnął 214%, w 2006 r. o 287% w stosunku do pierwszego roku analizy. Na rys. 2 oraz tab. 3 przedstawiono zmiany powierzchni upraw ekologicznych w układzie przestrzennym w analizowanym okresie. Największą powierzchnię upraw ekologicznych notowano w województwach: zachodnio-pomorskim, podkarpackim, wielkopolskim, a najmniejszy areal tych upraw był w woj. opolskim, śląskim, łódzkim i kujawsko-pomorskim.

Dynamika powierzchni upraw ekologicznych w województwach była bardzo zróżnicowana. Dla Polski wskaźnik ten wynosił 287%. Poniżej średniej znalazły się woj. opolskie, małopolskie, świętokrzyskie, dolnośląskie, warmińsko-mazurskie. Największe tempo wzrostu powierzchni miało miejsce w woj. lubuskim, śląskim, wielkopolskim (rys. 3).

W rankingu województw wg liczby gospodarstw w okresie trzech lat zauważa się małe przesunięcia lokat. Natomiast według rankingu powierzchni upraw ekologicznych zanotowano większe zmiany lokat. Niewątpliwie wpływ na miejsce lokaty ma zwiększająca się (z wyjątkiem woj. małopolskiego i dolnośląskiego) w różnym tempie średnia powierzchnia upraw ekologicznych (tab. 3 i 4 oraz rys. 4).

Tab. 3. Ranking województw wg liczby gospodarstw i powierzchni upraw ekologicznych
 Table 3. Voivodeship rating according to the number of ecological farms and ecological cultivation surface

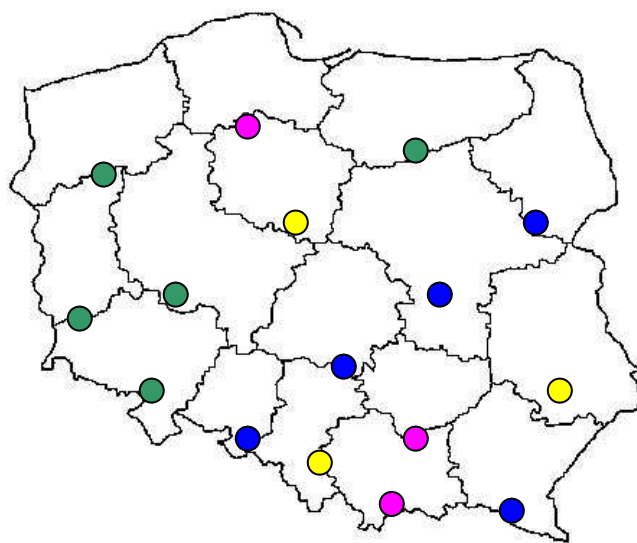
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw			Powierzchnia upraw		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006
1	dolnośląskie	8	9	9	4	5	6
2	kujawsko-pomorskie	10	13	13	11	14	13
3	lubelskie	5	5	5	7	8	5
4	lubuskie	12	11	11	12	10	10
5	łódzkie	11	12	12	14	13	14
6	małopolskie	1	1	1	5	7	8
7	mazowieckie	3	3	3	6	4	4
8	opolskie	16	16	16	16	16	16
9	podkarpackie	4	2	2	2	2	3
10	podlaskie	7	6	6	9	9	9
11	pomorskie	9	8	8	12	12	12
12	śląskie	15	15	15	15	15	15
13	świętokrzyskie	2	4	4	8	11	11
14	warmińsko-pomorskie	6	7	7	3	3	2
15	wielkopolskie	12	10	10	10	6	7
16	zachodniopomorskie	14	14	14	1	1	1

Źródło: opracowanie własne jak rys. 2

Tab. 4. Średnia powierzchnia upraw ekologicznych
 Table 4. Average surface of ecological cultivation

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006
1	dolnośląskie	40,12	35,77	36,13
2	kujawsko-pomorskie	20,71	23,32	27,42
3	lubelskie	13,48	14,13	23,66
4	lubuskie	20,07	38,93	45,97
5	łódzkie	16,16	13,92	15,82
6	małopolskie	10,08	9,35	9,34
7	mazowieckie	13,03	17,56	17,05
8	opolskie	17,67	17,36	16,47
9	podkarpackie	19,01	17,46	15,99
10	podlaskie	18,45	12,42	18,90
11	pomorskie	8,92	12,56	9,92
12	śląskie	10,00	19,44	21,67
13	świętokrzyskie	8,74	8,96	9,27
14	warmińsko-pomorskie	34,77	32,73	35,54
15	wielkopolskie	53,95	53,99	56,24
16	zachodniopomorskie	189,09	2002,53	217,81

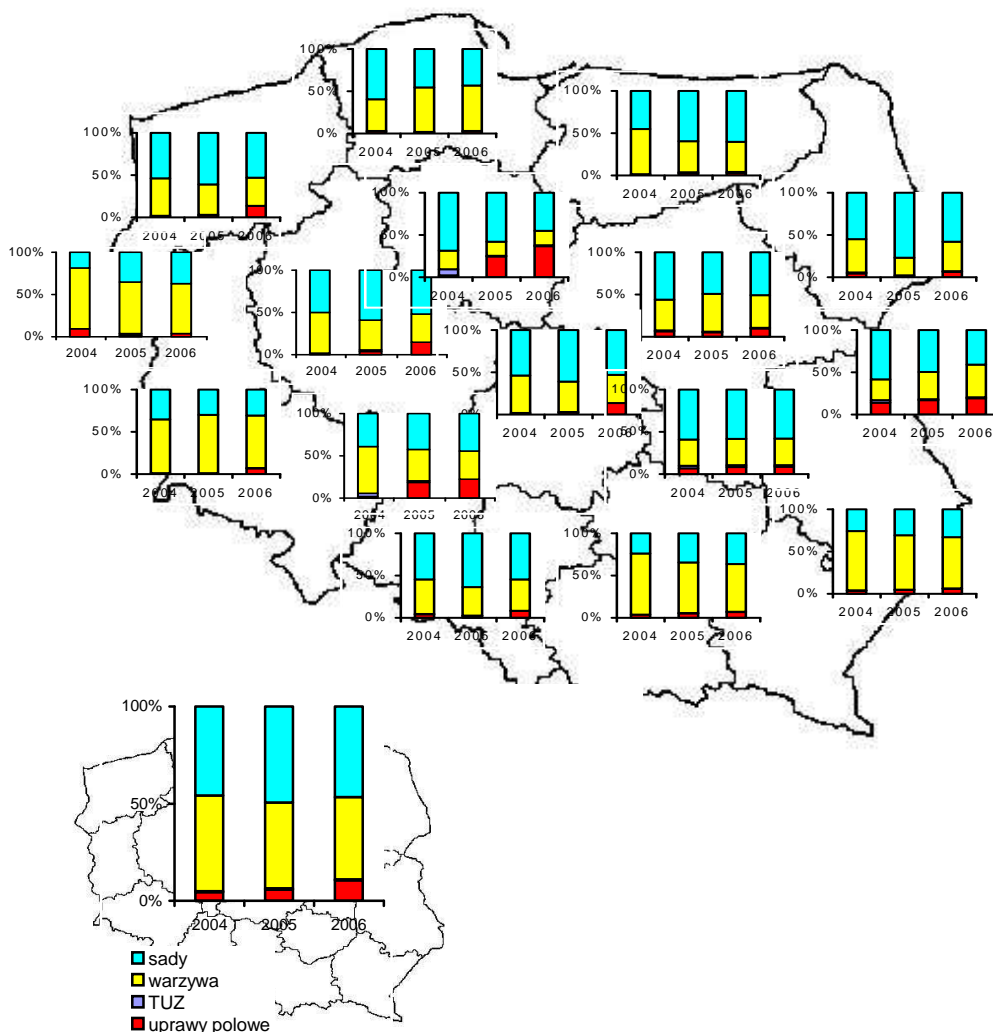
Źródło: opracowanie własne jak rys.2

Legenda:
 ● - pon. 10 ha
 ● - 10 – 20 ha
 ● - 20 – 30 ha
 ● - pow. 30 ha

Źródło: opracowanie własne jak rys.2

Rys. 4. Powierzchnia gospodarstw ekologicznych wg grup obszarowych
 Fig. 4. Ecological farms' surface according to the area groups

Źródło: opracowanie własne jak rys.2

Rys. 5. Struktura upraw ekologicznych w ramach pakietu SO2
 Fig. 5. Ecological cultivations' structure in SO2 package

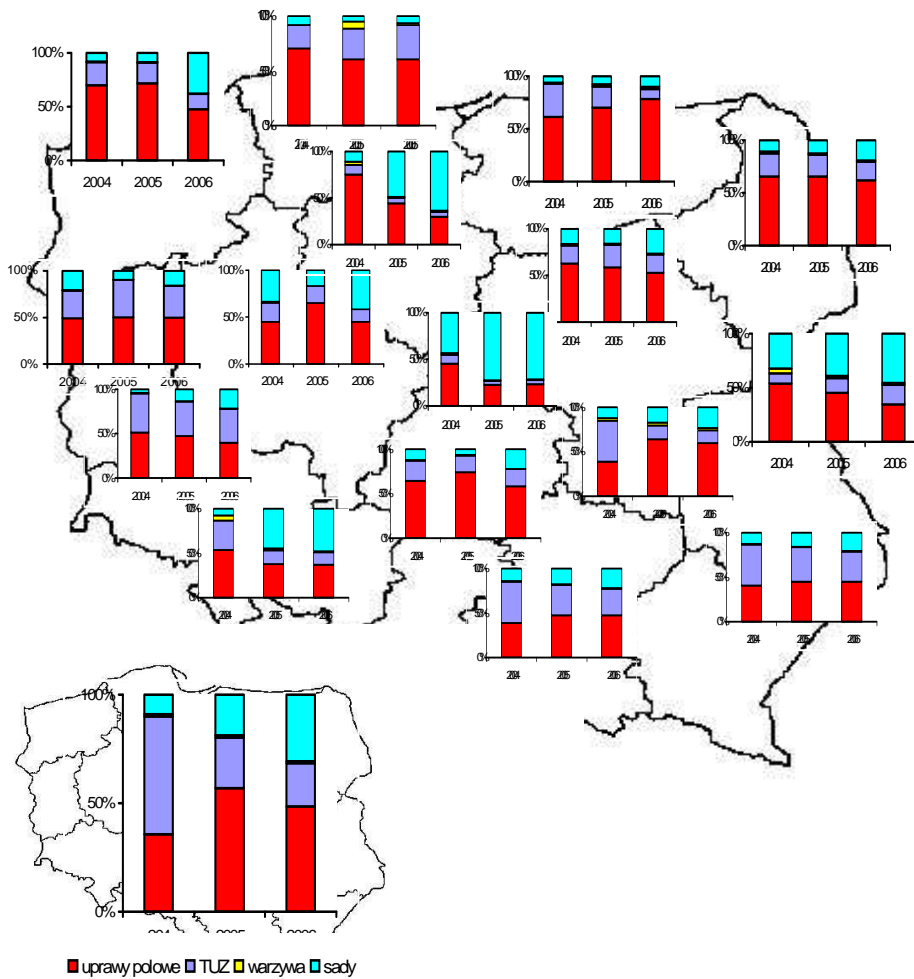
Średnia powierzchnia upraw ekologicznych miała tendencję wzrostową z wyjątkiem woj. małopolskiego i dolnośląskiego. Najmniejsze powierzchnie upraw ekologicznych charakteryzowały województwa świętokrzyskie, małopolskie i pomorskie, a największa gospodarstwa znajdowały się w woj. zachodniopomorskim (189,09-217,81 ha) i w woj. wielkopolskim (53,95-56,24 ha).

Struktura upraw ekologicznych była charakterystyczna zarówno dla Polski jak i dla poszczególnych województw. Uprawy polowe w latach 2004-2006 stanowiły od 45,6 do 49,4%, użytki zielone od 42,2 do 49,1%, uprawy warzywne tylko 0,6%, a sady z roku na rok zwiększały swój udział z 4,4% do 10,5%. W woj. warmińsko-mazurskim, podlaskim, zachodniopomorskim uprawy polowe zajmowały zdecydowanie najwyższy odsetek, a w woj. podkarpackim, lubuskim, dolnośląskim i małopolskim użytki zielone przewyższają uprawy polowe. W woj. łódzkim bardzo wysoki udział stanowiły sady, który wahał się od 30 do 46,5%. W każdym województwie w strukturze powierzchni ekologicznej nastąpił wzrost udziału upraw sadowniczych (rys.5).

W ramach wariantu SO2 rolnictwa ekologicznego dopłaty w latach 2004-2006 wzrosły prawie 3,5 razy. Najwięcej, bo aż 18,3% dopłat w 2006 r. otrzymało woj. zachodniopomorskie, które w rankingu dopłat zajęło 1 miejsce.

Na drugim miejscu znalazło się woj. lubuskie, następnie mazowieckie (tab. 5 i rys. 6). Najmniejsze kwoty dopłat otrzymały woj. śląskie, opolskie i pomorskie. Dynamika dopłat do produkcji ekologicznej w okresie 2004-2006 wykazała, że w woj. lubuskim nastąpił wzrost sześciokrotny, w wielkopolskim pięciokrotny, a w zachodniopomorskim o 359%. Najmniejsze tempo wzrostu dopłat miało miejsce w woj. świętokrzyskim, tylko 111,3% (rys. 6).

W strukturze dopłat ekologicznych dla Polski w analizowanych latach dominowały dopłaty do upraw polowych z tendencją spadkową. Udział dopłat do trwałych użytków zielonych ulegał zmniejszeniu od 26,7 do 19,9% oraz udział dopłat do upraw warzywnych. Bardzo dynamicznie, bo aż dwukrotnie wzrósł udział dopłat do sadów (rys. 7). Zróżnicowanie struktury dopłat w województwach było bardzo duże. Woj. łódzkie charakteryzowało się 71,6% udziałem dopłat do sadów. We wszystkich województwach udział dopłat do sadów wzrastał, a malał udział dopłat do warzyw, trwałych użytków zielonych i upraw polowych. Natomiast w woj. warmińsko-mazurskim, podlaskim, śląskim i pomorskim dopłaty do upraw polowych stanowiły udział ok. 70%. Udział trwałych użytków zielonych w strukturze dopłat w woj. podkarpackim, małopolskim, dolnośląskim, lubuskim i pomorskim był wysoki i oscylował od 30-40% ogółu dopłat.

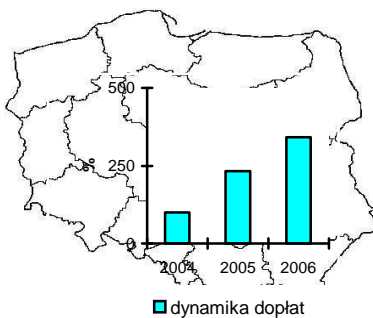
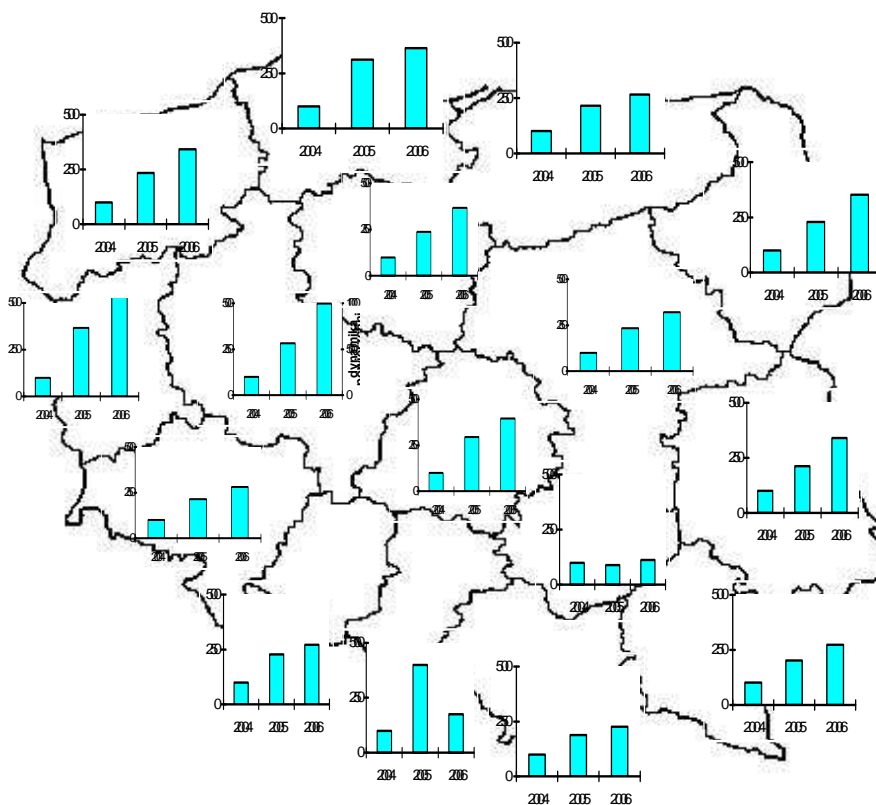
Źródło: opracowanie własne jak rys.2

Rys. 6. Kwoty dopłaty do pakietu rolnictwa ekologicznego w latach 2004-2006
 Fig. 6. Amount of surcharges to the ecological agriculture package in the years 2004-2005

Tab. 5. Ranking województw wg kryterium kwot dopłat do produkcji ekologicznej
 Table 5. Voivodeship rating according to criteria of the amount of surcharges to the ecological production

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006
1.	dolnośląskie	8	6	7
2.	kujawsko-pomorskie	11	12	12
3.	lubelskie	2	3	2
4.	lubuskie	12	13	11
5.	łódzkie	13	14	13
6.	małopolskie	6	8	8
7.	mazowieckie	5	2	3
8.	opolskie	16	16	16
9.	podkarpackie	4	5	6
10.	podlaskie	9	9	10
11.	pomorskie	14	13	14
12.	śląskie	15	15	15
13.	świętokrzyskie	7	10	9
14.	warmińsko-pomorskie	3	4	5
15.	wielkopolskie	10	7	4
16.	zachodniopomorskie	1	1	1

Źródło: opracowanie własne, jak rys. 2

Źródło: opracowanie własne jak rys.2

Rys.7. Dynamika dopłat w latach 2004-2006 (rok 2004=100%)

Fig. 7. Surcharges' dynamics in the years 2004-2006 (year 2004 =100%)

Tab. 6. Kwoty dopłat do produkcji ekologicznej (zł/1 ha)

Table 6. Amount of surcharges to the ecological production (PLN per ha)

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006
1.	dolnośląskie	3989	461	492
2.	kujawsko-pomorskie	687	899	1017
3.	lubelskie	702	734	735
4.	lubuskie	724	469	480
5.	łódzkie	797	1122	1082
6.	małopolskie	451	532	548
7.	mazowieckie	613	574	630
8.	opolskie	480	770	785
9.	podkarpackie	438	489	513
10.	podlaskie	560	806	627
11.	pomorskie	523	490	467
12.	śląskie	573	582	652
13.	świętokrzyskie	1031	633	672
14.	warmińsko-pomorskie	450	533	480
15.	wielkopolskie	610	542	670
16.	zachodniopomorskie	459	487	624

Źródło: opracowanie własne, jak rys.2

Dopłaty do produkcji ekologicznej na 1 ha w latach 2004-2006 średnio wynosiły dla Polski w 2004 r. 512 zł, w następnym roku wzrosły do 555 zł i w ostatnim roku analizy wynosiły 609 zł (tab. 6). Porównując średnie wielkości dopłat z tab. 2 można stwierdzić, że dopłaty te są takie jak do pakietu uprawy rolne z certyfikatem. Dopłatami na 1 ha poniżej średniej na 1 ha w 2004 r. charakteryzowały się woj. zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie, podkarpackie, opolskie, małopolskie i dolnośląskie. Na kształtowanie się średniej wielkości dopłat wpływ miał udział trwałych użytków zielonych. W roku następnym poniżej średniej dopłat znalazło się woj. lubuskie i pomorskie, a przyczynami było zwiększanie się w strukturze upraw ekologicznych TUZ. W 2006 r. z kwotą dopłat poniżej średniej należy wymienić woj. warmińsko-mazurskie, pomorskie, podkarpackie, małopolskie, lubuskie i dolnośląskie. Natomiast najwyższe dopłaty do produkcji ekologicznej na 1 ha uzyskały woj. łódzkie, kujawsko-pomorskie. Niewątpliwie wpływ na kwoty dopłat miał duży udział sadów w strukturze upraw ekologicznych.

4. Podsumowanie i wnioski

Przeprowadzone badania dotyczące dopłat do produkcji ekologicznej w ramach PROW 2004-2006 pozwoliły na wysunięcie następujących wniosków:

- 1) W skali kraju liczba gospodarstw produkujących w systemie ekologicznym wzrosła z 3670 (2004r) do 9194 (2006r.), czyli nastąpił wzrost o 5524 gospodarstw. W województwach liczba gospodarstw była znacznie zróżnicowana i wahała się od 42 do 1334. Najwięcej gospodarstw ekologicznych było w woj. małopolskim i podkarpackim.
- 2) Średnia powierzchnia gospodarstwa ekologicznego w latach 2004-2006 wzrosła z 19,34 do 22,74. Największe powierzchnie gospodarstw ekologicznych posiadały województwa Polski zachodniej oraz woj. warmińsko-mazurskie.
- 3) W strukturze upraw ekologicznych w kraju uprawy polowe i TUZ zajmują znaczący udział. W latach 2004-2006 zauważa się wzrost upraw sadowniczych i spadek upraw warzywnych. W województwach struktura upraw ekologicznych była zróżnicowana
- 4) Kwoty dopłat do pakietu rolnictwa ekologicznego (SO2) dla Polski w latach 2004-2006 wzrosły z 34,9 mln zł w 2004 r. do 119,6 mln zł. Dla wszystkich województw dynamika dopłat przybrała tendencje wzrostową, jednak tempo wzrostu było zróżnicowane. Najwyższe tempo wzrostu wystąpiło w woj. lubuskim, wielkopolskim, zachodnio-pomorskim, a najniższe w świętokrzyskim.
- 5) Na przestrzeni lat struktura dopłat dla Polski uległa zmianie, malały dopłaty do upraw polowych, do TUZ i warzyw, a dynamicznie wzrastały dopłaty do upraw sadowniczych. Dla woj. łódzkiego udział dopłat do sadów sięgał 70%. Na taki stan rzeczy wpływ miała wysokość dopłat do produkcji sadowniczej, która wynosiła od 1500-1800 zł.
- 6) Średnio w Polsce 1 ha uprawy ekologicznej był dofinansowywany kwotą od 512 zł do 609 zł. W 2006 r. najwięcej, bo 1082 zł otrzymywali producenci ekologiczni z woj. łódzkiego oraz z woj. kujawsko-pomorskiego – 1017 zł.